

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

A6-0025/2009

27.1.2009

SPRAWOZDANIE

w sprawie działań Wspólnoty dotyczących połowów wielorybów
(2008/2101(INI))

Komisja Rybołówstwa

Sprawozdawczyni: Elspeth Attwooll

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	7
OPINIA KOMISJI OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO, ZDROWIA PUBLICZNEGO I BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI	9
WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI	12

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie działań Wspólnoty dotyczących połowów wielorybów (2008/2101(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając Międzynarodową konwencję o uregulowaniu połowu wielorybów z 1946 r. oraz ustanowienie Międzynarodowej Komisji Wielorybniczej (IWC),
- uwzględniając porozumienie IWC w sprawie całkowitego zakazu połowu wielorybów w celach zarobkowych (moratorium), które weszło w życie w 1986 r.,
- uwzględniając dokonaną w 2008 r. przez Międzynarodową Unię Ochrony Przyrody i Jej Zasobów (IUCN) aktualizację czerwonej listy gatunków zagrożonych dotyczącą waleni,
- uwzględniając posiedzenie Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody i Jej Zasobów, które miało miejsce w Barcelonie w dniach 5-14 października 2008 r.,
- uwzględniając art. 37 i 175 traktatu WE,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 19 grudnia 2007 r. w sprawie działań Wspólnoty dotyczących połowów wielorybów (COM(2007)0823),
- uwzględniając decyzję przyjętą przez Radę w dniu 5 czerwca 2008 r. ustanawiającą stanowisko Wspólnoty w sprawie połowu wielorybów¹,
- uwzględniając ustanowienie przez IWC na jej 60. dorocznym posiedzeniu w Santiago, Chile, które odbyło się w czerwcu 2008 r., niewielkiej grupy roboczej ds. przyszłości IWC (zwanej dalej „grupą roboczą”),
- uwzględniając dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory („dyrektywę siedliskową”)²,
- uwzględniając traktat amsterdamski z 1997 r., zmieniający traktat o Unii Europejskiej – protokół w sprawie ochrony i dobrostanu zwierząt³,
- uwzględniając przyjęcie Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES) i jej wprowadzenie w życie przez UE oraz przyjęcie międzynarodowego zakazu zarobkowego handlu produktami pochodzącymi od wszystkich gatunków dużych wielorybów,
- uwzględniając art. 45 Regulaminu,

¹Decyzja Rady ustalająca stanowisko, które należy przyjąć w imieniu Wspólnoty Europejskiej na 60. posiedzeniu Międzynarodowej Komisji Wielorybniczej w 2008 r. w odniesieniu do proponowanych zmian w zbiorze regulacji Międzynarodowej konwencji o uregulowaniu wielorybnictwa (dokument Rady nr 9818/08).

² Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7.

³ Dz.U. C 340 z 10.11.1997, s. 110.

- uwzględniając sprawozdanie Komisji Rybołówstwa oraz opinię Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (A6-0025/2009),
- A. mając na uwadze, że nadrzędnym celem musi być ochrona bioróżnorodności, w tym ochrona gatunków,
- B. mając na uwadze, że należy zawsze brać pod uwagę dobrostan zwierząt,
- C. mając na uwadze, że istnieją jednakże kwestie bezpieczeństwa żywności i jej dostaw, zwłaszcza dla wspólnot, które tradycyjnie uprawiały połowy wielorybów,
- D. mając na uwadze, że „umyślne niepokojenie, połowy lub zabijanie” wszystkich gatunków wielorybów jest obecnie zabronione w wodach Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej,
- E. mając na uwadze, że jeden na cztery gatunki waleni jest obecnie uważany za podlegający zagrożeniu, a dziewięć gatunków jest określonych jako zagrożone lub zagrożone w stopniu krytycznym, przy jednoczesnej niejasnej sytuacji wielu innych gatunków i populacji,
- F. mając na uwadze, że mimo iż niektóre populacje wielorybów odnotowały pewien stopień poprawy od wprowadzenia moratorium, inne nie, a ich zdolności dostosowawcze do zmieniających się warunków środowiskowych pozostają nieznanne,
- G. mając na uwadze, że moratorium miało początkowo obowiązywać wyłącznie do chwili, w której miał wejść w życie odpowiedni system zarządzania oraz miało dać dziesiętkowanym gatunkom czas na ponowne zwiększenie swych zasobów,
- H. mając na uwadze, że nie wszyscy członkowie IWC zgodzili się z moratorium,
- I. mając na uwadze, że moratorium nie obejmuje, w żadnym przypadku, zabijania wielorybów do celów naukowych,
- J. mając na uwadze, że liczba wielorybów zabitych na mocy specjalnych zezwoleń faktycznie wzrosła od wprowadzenia moratorium,
- K. mając na uwadze, że IWC (w ponad 30 rezolucjach) oraz szereg organizacji pozarządowych i innych instytucji wyrażało wielokrotnie głębokie zaniepokojenie faktem, że obecne połowy wielorybów na mocy specjalnych zezwoleń są „niezgodne z duchem moratorium na połowy wielorybów w celach zarobkowych” (IWC2003-2); mięso uzyskane w wyniku takich połowów nie powinno być wykorzystane w celach handlowych,
- L. mając na uwadze, że mimo niedawnej poprawy sytuacji metody zabijania wielorybów nadal pozostają daleko w tyle za normami, jakich się oczekuje,
- M. mając na uwadze, że walenie są zagrożone nie tylko przez połowy, ale także przez zmiany klimatyczne, zanieczyszczenie, uderzenia statków, sprzęt służący do połowów, sonary i inne niebezpieczne zjawiska,

- N. mając na uwadze, że wyżej wspomniana decyzja Rady była oparta wyłącznie na art. 175 traktatu WE i zaledwie odniosła się do ww. posiedzenia IWC w Santiago, Chile, w czerwcu 2008 r.,
1. z dużym zadowoleniem przyjmuje wspomniany wyżej komunikat Komisji w sprawie działań Wspólnoty dotyczących połowów wielorybów oraz decyzję w sprawie połowów wielorybów przyjętą kwalifikowaną większością głosów w Radzie; wspiera utrzymanie światowego moratorium na połowy wielorybów w celach zarobkowych oraz zakazu międzynarodowego handlu zarobkowego produktami z wielorybów; dąży do zaprzestania połowów wielorybów do celów badań naukowych oraz wspiera wyznaczenie znacznych obszarów oceanów i mórz jako „sanktuariów”, w których połowy wielorybów są bezterminowo zabronione;
 2. wzywa Radę do przyjęcia nowego wspólnego stanowiska na mocy art. 37 oraz art. 175 traktatu WE;
 3. uważa, że ochrona wielorybów i innych waleni zależy ostatecznie od rozwoju środków będących przedmiotem skutecznie wdrożonego porozumienia, wystarczająco szeroko uzgodnionego;
 4. wzywa Radę, Komisję i te państwa członkowskie, które uczestniczą w grupie roboczej, do starań na rzecz osiągnięcia takiego porozumienia;
 5. jest zdania, że dyskusje grupy roboczej powinny być przedmiotem jak największej możliwej przejrzystości;
 6. wyraża nadzieję, że grupa robocza odniesie się do kwestii zabijania wielorybów w celach naukowych, aby znaleźć płaszczyznę porozumienia kładącą mu kres;
 7. szanuje potrzebę dokonywania ograniczonej liczby połowów przez społeczności tradycyjnie zajmujące się tym w celu zapewnienia własnego utrzymania, wzywa jednak do położenia większego nacisku na badania dotyczące humanitarnych metod zabijania oraz na ich stosowanie;
 8. domaga się, by tego typu połowy odbywały się wyłącznie w ramach jasno określonych limitów, opartych na zaleceniach komitetu naukowego IWC, oraz były regulowane pod ścisłą kontrolą uwzględniającą pełne rejestrowanie i zdawanie sprawozdań IWC;
 9. domaga się ustanowienia – w stosownych lokalizacjach na całym świecie – większej ilości morskich stref ochrony, w których wieloryby byłyby objęte specjalną ochroną;
 10. zauważa, że dyrektywa siedliskowa określająca stanowisko Wspólnoty dotyczące wielorybów (i delfinów) nie zezwala na wznowienie połowów w celach zarobkowych którejkolwiek z populacji wielorybów w wodach UE;
 11. zwraca uwagę na konieczność stosowania bardziej selektywnego sprzętu służącego do połowów, by unikać przyłówów innych gatunków, zwłaszcza waleni;
 12. uważa, że tragiczna historia połowów wielorybów w celach zarobkowych w połączeniu z licznymi zagrożeniami, na jakie napotykają obecnie populacje tych ssaków (w tym

m. in. przypadkowe przyłowy wynikające z działalności rybackiej, zderzenia ze statkami, zmiany klimatyczne na świecie oraz hałas w oceanach), nakazuje, aby Unia Europejska na najważniejszych forach międzynarodowych promowała w sposób skoordynowany i spójny najwyższy poziom ochrony wielorybów na szczeblu światowym;

13. domaga się też zajęcia się kwestią zagrożeń dla waleni – wynikających ze zmian klimatycznych, zanieczyszczenia, uderzeń statków, sprzętu służącego do połowów, źródeł antropogenicznego hałasu oceanicznego (obejmujących sonary, badania seismologiczne i hałas ze statków) i innych niebezpiecznych zjawisk – również poza wspomnianymi strefami ochrony;
14. uważa, że wyprzedzając działania w skali światowej Komisja powinna przedstawić kolejne wnioski przeciwdziałające takim zagrożeniom, dotyczące wód Wspólnoty i wspólnotowych statków;
15. stoi na stanowisku, że Komisja powinna określić zmienione ramy regulacyjne dla działań polegających na oglądaniu wielorybów, chroniących gospodarcze i społeczne interesy regionów przybrzeżnych, w których działania te mają miejsce, uwzględniając ich niedawny rozwój;
16. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich, Międzynarodowej Komisji Wielorybniczej, Regionalnym Komitetom Doradczym, Komitetowi Doradczemu ds. Rybołówstwa i Akwakultury oraz regionalnym organizacjom zarządzającym rybołówstwem, do których należy UE.

UZASADNIENIE

Międzynarodowa Komisja Wielorybnicza (IWC) została powołana w 1946 r. na mocy Międzynarodowej konwencji o uregulowaniu połowu wielorybów, dzięki czemu połowy wielorybów zostały uregulowane w ramach harmonogramu będącego częścią Konwencji. Dwadzieścia z dwudziestu siedmiu państw członkowskich UE jest członkiem Komisji.

W wyniku obaw o zagrożenie gatunku w 1982 r. opracowano moratorium na połowy wielorybów w celach zarobkowych, które weszło w życie w 1986 r. Moratorium miało wypełnić lukę prawną do czasu przyjęcia zmienionej procedury zarządzania, ustanawiającej limity połowów w oparciu o dane naukowe.

Procedura została uzgodniona w 1994 r., ale towarzyszący jej zmieniony system zarządzania wciąż nie istnieje. Na swoim posiedzeniu w Santiago, Chile, w czerwcu 2008 r. IWC powołała do życia grupę roboczą w celu nadania sprawie dalszego biegu.

Przed posiedzeniem w Chile Rada, większością kwalifikowaną, przyjęła wspólne stanowisko na potrzeby tego posiedzenia. Stanowisko to popierało utrzymanie moratorium, sprzeciwiało się wszelkim nowym wnioskom dotyczącym połowów wielorybów, chyba że „wnioski takie zagwarantują istotną poprawę statusu ochrony wielorybów w perspektywie długoterminowej i spowodują, że wszystkie połowy wielorybów dokonywane przez członków IWC będą kontrolowane przez IWC”, a także popierało wnioski mające na celu zakończenie „naukowych połowów wielorybów” będących poza kontrolą IWC, wnioski w celu utworzenia rezerwatów wielorybów oraz te dotyczące zarządzania połowami wielorybów przez grupy etniczne na potrzeby własne, pod różnymi warunkami.

Zdania na temat połowów wielorybów są bardzo podzielone. Należy zauważyć, że moratorium jest nałożone wyłącznie na połowy wielorybów w celach zarobkowych. Poza wyjątkiem, jaki uczyniono dla połowów wielorybów dokonywanych przez grupy etniczne, możliwe jest też podejmowanie badań naukowych na podstawie specjalnych zezwoleń, które są wydawane przez państwo podejmujące dane badania. Należy też zauważyć, że nie wszyscy członkowie IWC podpisali się pod moratorium, w związku z czym połowy wielorybów w celach zarobkowych wciąż mają miejsce.

Przegląd przeprowadzony niedawno przez Międzynarodową Unię Ochrony Przyrody i Jej Zasobów wskazuje, że prawie jeden na cztery gatunki waleni jest uważany za podlegający zagrożeniu, a dziewięć gatunków jest określonych jako zagrożone lub zagrożone w stopniu krytycznym. Istnieją dowody na to, że od wprowadzenia moratorium liczebność populacji niektórych gatunków uległa poprawie – dotyczy to zwłaszcza dużych wielorybów.

Jednocześnie okazuje się, że liczba zabitych wielorybów faktycznie wzrosła od wprowadzenia moratorium. Pojawiły się też sugestie, że komercyjne wykorzystanie wielorybiego mięsa jest produktem ubocznym „naukowych połowów wielorybów”.

Zagrożenie dla waleni stanowią też uderzenia statków, sprzęt służący do połowów, zmiany klimatyczne, sonary i inne niebezpieczne zjawiska, takie jak zanieczyszczenie.

W związku z powyższym istotne jest, by sytuacją wielorybów oraz kwestią ich połowów zająć się w sposób wszechstronny i zgodnie z zasadami, z którymi mogą się zgodzić wszyscy członkowie IWC. Jeżeli tak się nie stanie, ochrona wielorybów nadal będzie zagrożona zarówno w krótko-, jak i w długoterminowej perspektywie.

Liczy się na to, że wszelkie przyszłe decyzje Rady zaprezentują odpowiednio wszechstronne podejście, takie które przyczyni się do osiągnięcia konsensusu.

Dodatkowo, mimo że wieloryby są obecnie chronione przed „umyślnym niepokojeniem, połowami lub zabijaniem” w wodach Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, nadal dotyczą ich różne inne zagrożenia. Działania dotyczące sprzętu służącego do połowów zostały już wprawdzie podjęte, jednak pomocne byłoby, gdyby Komisja przedstawiła kolejne wnioski dotyczące ograniczenia, a tam, gdzie to możliwe, nawet likwidacji tych zagrożeń.

11.11.2008

OPINIA KOMISJI OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO, ZDROWIA PUBLICZNEGO I BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI

dla Komisji Rybołówstwa

w sprawie działań Wspólnoty dotyczących połowów wielorybów
(2008/2101(INI))

Sprawozdawca: Carl Schlyter

WSKAZÓWKI

Komisja Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności zwraca się do Komisji Rybołówstwa, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. z dużym zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji z dnia 19 grudnia 2007 r. w sprawie działań Wspólnoty dotyczących połowów wielorybów (COM(2007)0823) oraz stanowisko w sprawie połowów wielorybów przyjęte kwalifikowaną większością głosów na posiedzeniu Rady w dniu 5 czerwca 2008 r.¹; wspiera utrzymanie globalnego moratorium na połowy wielorybów w celach zarobkowych oraz zakaz międzynarodowego handlu zarobkowego produktami z wielorybów; dąży do zaprzestania połowów wielorybów do celów badań naukowych oraz wspiera wyznaczenie znacznych obszarów oceanów i mórz jako „sanktuariów”, w których połowy wielorybów są bezterminowo zabronione;
2. uważa, że tragiczna historia połowów wielorybów w celach zarobkowych w połączeniu z licznymi zagrożeniami, na jakie napotykają obecnie populacje tych ssaków (w tym m. in. przypadkowe przyłowy wynikające z działalności rybackiej, zderzenia ze statkami, zmiany klimatyczne na świecie oraz *hałas w oceanach*), nakazuje, aby Unia Europejska na najważniejszych forach międzynarodowych promowała w sposób skoordynowany i spójny najwyższy poziom ochrony wielorybów na szczeblu światowym;

¹ Decyzja Rady ustalająca stanowisko, które należy przyjąć w imieniu Wspólnoty Europejskiej na 60. posiedzeniu Międzynarodowej Komisji Wielorybniczej w 2008 r. w odniesieniu do proponowanych zmian w zbiorze regulacji Międzynarodowej konwencji o uregulowaniu wielorybnictwa (dokument Rady nr 9818/08).

3. zauważa, że dyrektywa siedliskowa UE¹ określająca stanowisko Wspólnoty dotyczące wielorybów (i delfinów) nie zezwala na wznowienie połowów w celach zarobkowych którejkolwiek z populacji wielorybów w wodach UE;
4. uważa, że Międzynarodowa Komisja Wielorybnicza (IWC) powinna zezwolić wyłącznie na połowy wielorybów stanowiące źródło utrzymania, gdyż połowy te nie stanowią zagrożenia dla zachowania danych zasobów, wpisują się w zakres udokumentowanej i uznanej potrzeby utrzymania się i nie przekraczają obecnie zatwierdzonych poziomów ani w zakresie liczby zabitych wielorybów, ani w odniesieniu do dodatkowo złowionych osobników;
5. uznaje wrażliwość waleni i duże prawdopodobieństwo silnego i długotrwałego cierpienia spowodowanego przez połowy wielorybów; zgadza się z koniecznością utrzymania globalnego moratorium na połowy wielorybów w związku z obawami o dobrostan zwierząt i popiera wnioski mające na celu poprawę humanitarności i nadzoru dobrostanu podczas połowów wielorybów dokonywanych przez grupy etniczne na ich potrzeby własne;
6. wzywa państwa członkowskie do odrzucenia wszelkich propozycji przedstawianych w ramach obecnego procesu negocjacyjnego dotyczącego przyszłości IWC, których celem byłoby zalegalizowanie połowów wielorybów – niezależnie od tego, czy chodzi o połowy do celów badań naukowych, w celach zarobkowych, przybrzeżne czy określone w inny sposób – lub zezwolenie na wszelkie formy międzynarodowego handlu produktami z wielorybów;
7. nalega, by te państwa członkowskie, które jeszcze tego nie uczyniły, dołączyły do Międzynarodowej Komisji Wielorybniczej w celu wsparcia działań zmierzających do pełnej ochrony wielorybów.

¹ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	5.11.2008
Wynik głosowania końcowego	+: 47 -: 0 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Adamos Adamou, Georgs Andrejevs, Margrete Auken, Pilar Ayuso, Johannes Blokland, John Bowis, Frieda Brepoels, Hiltrud Breyer, Martin Callanan, Dorette Corbey, Magor Imre Csibi, Avril Doyle, Mojca Drčar Murko, Edite Estrela, Anne Ferreira, Matthias Groote, Satu Hassi, Jens Holm, Caroline Jackson, Dan Jørgensen, Christa Klafß, Urszula Krupa, Marios Matsakis, Linda McAvan, Roberto Musacchio, Riitta Myller, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Vittorio Prodi, Dagmar Roth-Behrendt, Daciana Octavia Sârbu, Amalia Sartori, Carl Schlyter, Richard Seeber, Bogusław Sonik, María Sornosa Martínez, Antonios Trakatellis, Thomas Ulmer, Anja Weisgerber, Glenis Willmott
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Bairbre de Brún, Christofer Fjellner, Anne Laperrouze, Johannes Lebech, Caroline Lucas, Andres Tarand, Lambert van Nistelrooij

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	21.1.2009
Wynik głosowania końcowego	+ : 23 - : 2 0 : 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Elspeth Attwooll, Marie-Hélène Aubert, Iles Braghetto, Niels Busk, Luis Manuel Capoulas Santos, Paulo Casaca, Zdzisław Kazimierz Chmielewski, Avril Doyle, Emanuel Jardim Fernandes, Carmen Fraga Estévez, Ioannis Gklavakis, Pedro Guerreiro, Daniel Hannan, Heinz Kindermann, Rosa Miguélez Ramos, Marianne Mikko, Philippe Morillon, Seán Ó Neachtain, Struan Stevenson, Catherine Stihler, Margie Sudre, Daniel Varela Suanzes-Carpegna, Cornelis Visser
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Eleonora Lo Curto, Raúl Romeva i Rueda, Kathy Sinnott, Thomas Wise